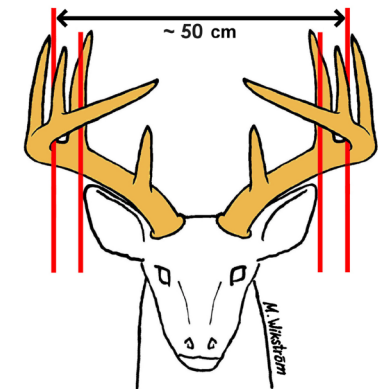

Resultaten i praktiken

Åldersfördelningen bland de fällda vitsvansarna tyder på att jakttrycket på hjortar har varit klart större än på hindar. Forskningsresultaten visar att "Avskjutningsmodell Wikström" som tillämpas för vitsvansvilt inom ramen för förvaltningsprojektet Klöv 2020, borde anammas i större utsträckning. Hindar som åtföljs av kalvar har lika många "livförsäkringar" som antalet kalvar, vilket är helt rätt. Det gör att många hindar har goda möjligheter att bli fullvuxna. Men hjortar har inget motsvarande skydd, så om inte hjortar ges någon form av extra skydd, blir jakttrycket på dem automatiskt för stort. Detta kan ses i åldersfördelningen i figur 3 där gamla hjortar saknas.

Avsikten med avskjutningsmodellen som tillämpas inom Klöv 2020 är att ge hjortar bättre möjligheter att uppnå fullvuxen ålder innan de fälls. Många fullvuxna djur av vardera könet är en förutsättning för ett naturligt brunstbeteende. Avskjutningen borde genomföras så att jakttrycket på kalvar är stort. Jakttrycket på unga vuxna (1½-3½ år) borde däremot vara litet medan jakttrycket kan ökas när vitsvansarna blivit fullvuxna ($\geq 4\frac{1}{2}$ år).

Det här innebär i praktiken att åtminstone 60 procent av de fällda djuren borde vara kalvar. Av vuxna hjortar ($\geq 1\frac{1}{2}$ år) fälls sådana med två och tre horntaggar, medan alla övriga får leva vidare tills de är så gamla att hornens inre bredd är tydligt bredare än öronens bredd.

Hjortarna är sannolikt tillräckligt gamla för att fällas om hornens inre bredd är närmare 50 centimeter eller hornstångens längd är över 50 centimeter.

Forskningsprojektet Vitsvans-DNA

Vitsvans-DNA är ett mångårigt forskningsprojekt inriktat på vitsvansvilt. En forskningsgrupp bestående av tre personer har sedan 2009 jobbat med studier kring vitsvansviltets genetik, hornutveckling och kroppsutveckling. Avsikten är att ge kunskap som behövs vid förvaltningen av vitsvansbestånd. Materialet som insamlats 2012-2013 kommer att genomgå ytterligare analyser, bland annat beträffande hur genetiska faktorer kan påverka kroppsutveckling och hornutveckling.

Möjliggörandet av forskningsprojektet

Forskningsprojektet Vitsvans-DNA har kunnat genomföras tack vare mycket hjälp av närmare 70 jaktsällskap i sydvästra Nyland som bidragit med insamlandet av material. Ett stort tack till alla som medverkat för att denna forskning kunnat genomföras!

Tilläggsinformation

Mikael Wikström 044 5013524
Jaana Kekkonen 044 3572145
Jon Brommer 050 5343360

FORSKNINGS- OCH UTVECKLINGSINSTITUTET
ARONIA
VID ÅBO AKADEMI OCH YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

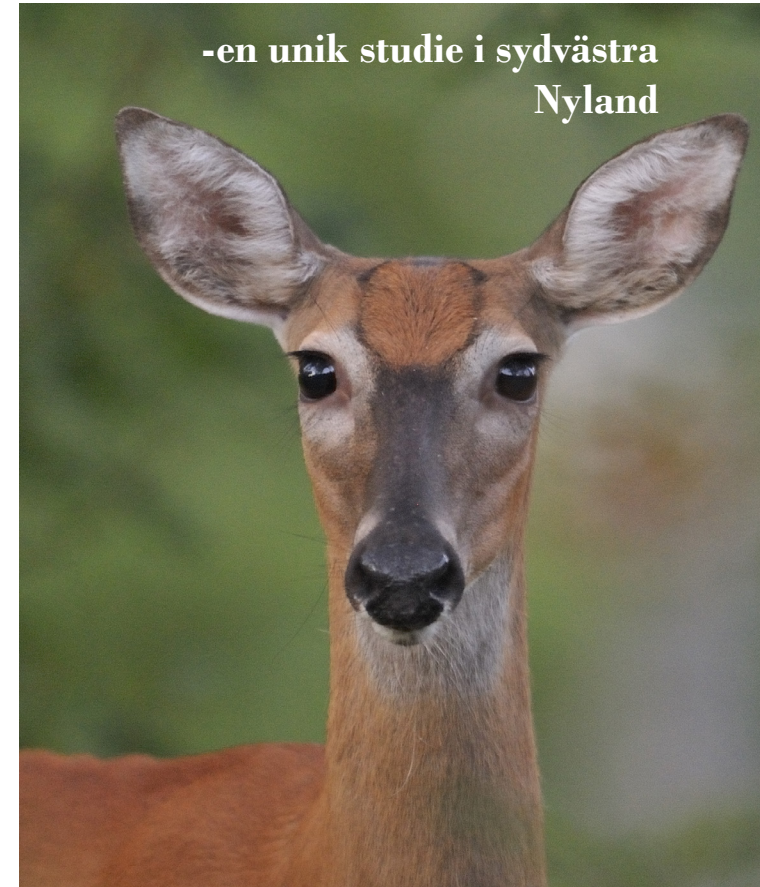
Turun yliopisto
University of Turku

KONEEN SÄÄTIÖ

VITSVANSVILTETS kropps- och hornutveckling

-en unik studie i sydvästra
Nyland

Ett omfattande samarbete mellan många aktörer inom jakt och forskning har resulterat i mycket ny kunskap om vitsvansvilt. Under jaktsäsongen 2012-2013 samlades information om 438 vuxna vitsvansar varav över 200 bar horn. Kunskapen kan nu tillämpas av alla jägare i södra Finland vid skötseln av vitsvansbestånd.

Kroppsutveckling

Forskningen visar att vitsvanshindarna (hondjuren) växer snabbt och når sin slutliga kroppsvikt redan vid 2½ års ålder. Härefter har de en slaktvikt på i medeltal 43 kg. Enstaka hindar kan vara mycket stora med en slaktvikt på över 60 kilogram.

Hjortarna (handjuren) växer fram till 4½ års ålder då de i genomsnitt väger 72 kilogram slaktade. Vissa hjortar kan väga omkring 100 kilogram vid 4½ års ålder. Vid 1½ års ålder har hjortarna uppnått 60 procent av sin slutliga vikt, vid 2½ års ålder drygt 80 procent och vid 3½ års ålder cirka 90 procent.

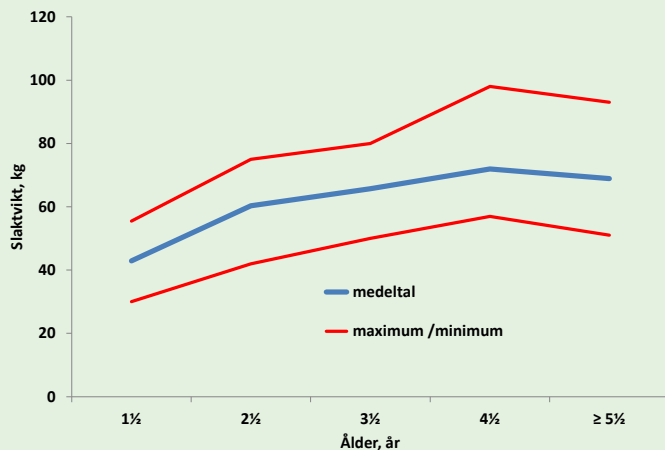

Fig. 1. Vitsvanshjortarnas slaktvikt beroende av ålder; 4½-åringarna kan ha den största kroppsvikten.

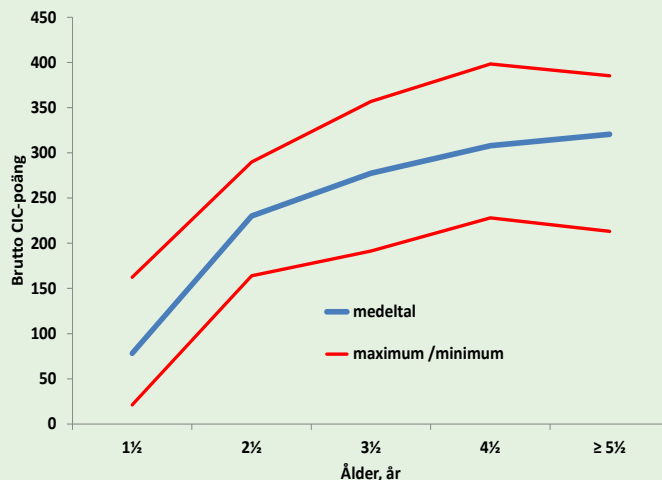

Fig. 2. Vitsvanshjortarnas hornstorlek beroende av ålder; de största hornen kommer från 4½-åringa hjortar.

Hornutveckling

Vitsvanshjortarnas horn växer betydligt fram till 4½ års ålder och efter det hålls storleken ganska konstant i något års tid. Vid 1½ års ålder har hornen i genomsnitt nått cirka 25 procent av sin slutliga storlek, vid 2½ års ålder har hornen cirka 70 procent av maximal storlek och vid 3½ år har de nått cirka 90 procent av den slutliga storleken.

Den individuella variationen är ändå stor så att vissa 1½-åringar kan ha väl utvecklade horn med åtta taggar, medan andra 1½-åringar kan ha endast små knappar på huvudet. Samtidigt kan det förekomma fullvuxna hjortar i 5½ års ålder med endast sex taggar. Hornstorlek och kroppsstorlek följs åt så att hjortar med stor kropp också har stora horn.

Bytets åldersfördelning

Bland hindarna som fälldes i sydvästra Nyland 2012-2013 fanns alla åldersklasser upp till 14½ år representerade. Bland hindarna som var 1½ år eller äldre, var medelåldern 3,5 år. Nästan 30 procent av de fällda hindarna var 4½ år eller äldre.

Bland de fällda hjortarna som ingick i forskningen var den äldsta 8½ år. Hjortarna som var 1½ år eller äldre hade en medelålder på 2,7 år, och endast 20 procent av hjortarna hann uppnå fullvuxen ålder på 4½ år innan de fälldes.

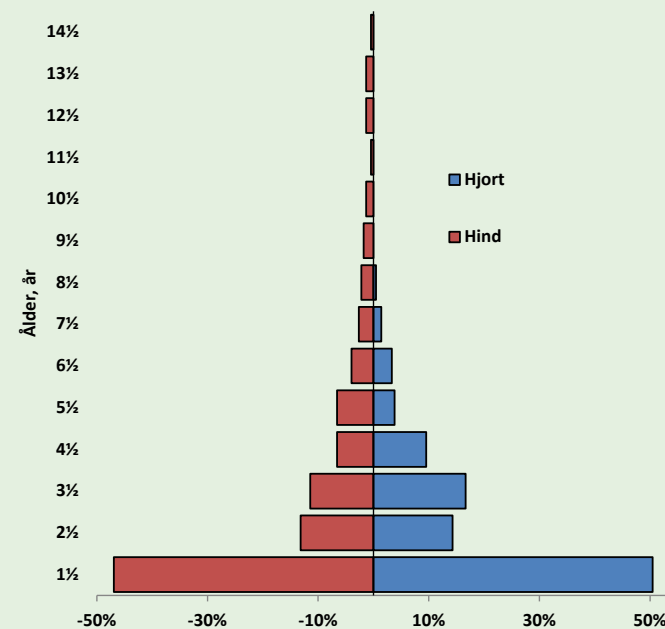

Fig. 3. Åldersfördelningen bland de fällda vitsvansarna i sydvästra Nyland 2012-2013 indikerar att det finns klart färre fullvuxna hjortar än hindar i beståndet (hindar n = 228, hjortar n = 210).